

QUÆSTIO MEDICA

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM DIE JOVIS XXII. DECEMBRIS.

M. GUILLELMO LAMY Doctore Medico, Præsidente.

An sensus veneris, sit à tactu sensus diversus?

SENSUS facultas est animalium propria, quâ discrepant à plantis aliisque rebus, atque illis longe præcellunt; ejus beneficio salutaria quærent, vitant noxia, percipiunt voluptatem & dolorem, velut stimulos quibus solis ad agendum impelluntur; hanc virtutem habent ab animâ sentiente, quæ vegetante subtilior est & excellenter; atque etiam ab eximiâ organorum texturâ, qualem cæteris in rebus reperire nequeas; scilicet neque anima sola, quasi in corpore velut in carcere existeret, per organa seu per reclusas fores externa percipit, neque organa ipsa objectorum vim sentite paria sunt ex se, sed anima nullius alterius facultatis indiga, organorum interventu & auxilio, objectorum impressiones suscipit, ita ut in sentiente patiatu compositum totum; ista sentio non animalis actio sed passio mera est, siue receptio motionis atque impressionis, quam faciunt, vel objecta ipsa admotu nulloque medio tangentia, vel quidpiam ab eis defluens commune officio defungens: non tamen impressio hæc & nota specifice objecti recepta in externo sensorio patiente, vera est sentio nisi ad sensum sibi pariter repellens, eo usque protendit, donec in nervi originem cerebrumve resiliat; ut eo impulsu, sensorio interno, externorum impressionibus excipiendis idoneo, objecti character imprimatur: ad quid ergo admittendus esset peculiaris sensus internus, communis ex more dictus, qui sensationes externorum sensuum suo velut sinu recipiat & internoscatur; sed vero quamvis in eodem sensorio interno, motiones omnes rerum extrinsecus objectarum percipiuntur; varij nihilominus distinguendi veniunt sensus externi pro organorum diversitate, quorum interventu sensorium illud internum à rebus externis (quæ cum organis familiaritatis nexu quodam consentiunt) variè percellitur & afficitur.

QUONIAM aliâ longe ratione contextum est atque comparatum sensorium, externum unum quam alterum, necesse pariter est aliâ longe ratione percipi, id quod istud & illud organum percellit; cum præsertim discrimen sit inter objecta aliud atque aliud organum percellit: nec idcirco aliâ querenda causa cur sensus vulgariter noti, diversî reperiantur. Visum sensorium oculis est, cuius præ cæteris admirabilis structura, specierumque perceptio ejus ope facta, pene captum humanum fugit; non sitis ad eam esse videtur, objectum visibile si sit coram oculo & esse in luce debitaque distantiâ, absque ullâ alterutrum in alterum transmissione; nec magis verisimile oculum in objecta radios ejaculari: visionem potius fieri censendum est, cum radij ab extra venientes pupillâ trajecti & in appullu ad membranas humoresque refracti, retro positam retinam feriunt, in quâ signantes rei objectæ imaginem, intro resiliunt spiritus ope, ejus demum simulachrum cerebro transmittunt illi vero radij non sunt corporum exuvie decerpente à rebus objectis, jugi fluitore manantia corpuscula, sed lux ipsa, quæ vel directè & sine medio ex corpore emergit, vel ad res minime lucidas allapfa, ex ipsis deinde velut reflexæ propagatur, ut pro variis reflexionibus & refractionibus variis etiam color enascatur. Auditus organum auris est præsertim interna; hujus intervrens, impressionem facit, quæ soni perceptio est. Proprium olfactus sensorium duo sunt tubercula cerebri, quæ sese in duas cavitates cerebro ossis, ad intimi nasi radicem insinuant; peragiturque olfactio, cum rerum olentium halitus in nares penetrans, ad processum dictos pertingit, nervulosque junctos ita commover, ut spiritus contenti, intro resiliens, sui generis characterem cerebro imperpetrat. In lingua & palato situm est gustus organum, percipiturque sapor, cum rerum sapidarum particule, in lingue porulos subeuntes, dispersos per membranam ejus nervulos movent; quam motionem ut in cæteris, recurrentes intro spiritus interno sensorio communicant & transmittunt.

TACTUS omnibus animantibus communis, sensuum primus, omniumque maximè necessarius ad vitam, definitum non habuit æternum sensorium, & velut enumerati sensus, ad certas corporis partes pertinens: toto illud corpore æqualiter fufum est, adeo ut aliorum etiam sensuum sensoria qualitatibus tactus afficiantur; hinc animal qualitates ejusmodi exsuperantes quæ quiddam attingunt exsuperare possunt, unde unde adveniant, & persensificare valet & declinare; nec tamen putes, omnibus omnino partibus convenire tactum, qui nullus est in ossibus, adipibus, humoribus; illis quippe solum proprius est, quæ nervis huic sensationi percipiendæ idoneis intertenuit, frigitur tactus cum res tactum feriens, designatos nervos seu per se & immediate, seu alterius interventu commover & premitt, ita ut sic facta commotio compressiove, successivo spirituum recurfu, ad cerebrum usque peringat & perveniat; sed vero res tactu exploranda vel extrinsecus ad tactum appellit, sic animal tactu ardore torretur, hyemis frigore geseit, acu pungitur, onere gravatur, vel inus delitescens, quas contingit partes, illis, quas habet, qualitatibus afficit, sic pravi corruptique humores quandoque in Epilâ corpus fitore conflingunt, interdum in casu calore deuriunt, mox in herpete acrimonia rodunt & lacerant; qualitates vero ejusmodi quæ tactum feriant, aliam non videntur habere communem inter se rationem, à contactu & accessione ad eam rem, quæ tactu debet explorari; neque ut colores, sapes, odores aut soni non possint nomine designari, velut quæ multis contrariis diffidius distinguantur; calor & frigus, humor & siccitas, mollitudo & durities, asperitas & levitas, maxima sunt illius contrarietatis argumenta, propter quam tamen, cave ne plures tactus species, realiter ut dicunt à se dirimendas cogites, quasi alius debeat esse tactus calidi & frigidi, alius humidi & siccus, alius duri & mollis, &c. nempe non ex objectarum qualitatibus varietate tactum, sed ex organorum discrimine, sensuum numerus verè est computandus, quorum ratione veneris sensus tactu male definitur.

QUEM AD MODUM in lingua præter communem cæteris corporis partibus tactus facultatem, ea, quam habuit, singularis textura, facit præterea suavisimum gustus sensum quo sapes percipiuntur; sic certè in partibus generationi dicatis, præter eandem tactus potentiam, mirabilis earum structura peculiarem sensum excitat quo venetæ voluptas sentiatur: & quænamadmodum à rebus sapidis, in aliis à lingua partibus, saporis sensu nusquam fufcitatur, sic solis in partibus generationi destinatis, nusquam cæteris in locis, veneris sensus percipitur; voluptas hæc duplex, una minus exquisita exquisitissimam alteram prænuuntiat, ut aurora solem, prior illa minor quæ volupras, titillatio quædam est sine rationis, ex mutuo partium genitalium maris & feminæ contactu nascens, quam in glande penis viri sentiunt, mulieres in uteri cervicis rugosa & in Clitoride; hinc gratus & optabilis habetur in utroque sexu cum muliere juvenalis communi; hinc pariter majorem sensum voluptatem viri, quibus glans suâ tegitur veste dum veneri non licent, velut in quibus mollior glandis caro acutiorem efficit sensationem; hinc & idem experiuntur mulieres, quibus mollis & tenera est cervicis uteri substantia, non mucro mactens, non exulcra, arida, nullis velut sculis exarata, sed frequentiore nimis venere effata velut, aut indurata. Altera majorque voluptas feminis est effectus, quod dum effunditur ductus suos innumeris nervulis contextos tam suaviter tangit, ut omnium jucundissimum sensum efficiat; sic ubi organorum eximia reperitur textura, semen suis optime dotibus constat, mutuo conspirat inter amantes animus, maxima voluptas expectanda; hic verò sensus, ab aliis potissimum eo nomine differt, quod omnium aliorum sensuum organa, in utroque sexu eodem penitus modo sint contexta; at soli veneris sensui, in mare natura sua fecerit organa, in feminâ sua, penitus à se distincta; sine quo discrimine generationis opus nullum esset omnino; accedit & aliud discrimen, quod aliorum sensuum quavis, oppositas quæ præcipere qualitates, visus colorem album & nigrum, auditus sonum gravem & acutum, odorem olfactus suavem & insuavem, dulce & amarum gustus, tactus calidum & frigidum, asperum & læve, cum veneris sensus perpetuo jucundus oppositam non admittit molestiam.

JUCUNDISSIMUM hunc sensum, à tactu aliisque diversum, natura perfectis animantibus indultit, quo successivam sibi sobolem procrearent, seque continuâ quadam propagatione ab interitu, quâ fieri potest ratione, vindicarent; eodem penitus consilio ipsi animalibus, tum perfectis, tum imperfectis, suavitatem gustus indidit, quo ad sui conservationem alimenta quærent, & quæstus assumerent; nimirum utrumque illud sine eo voluptatis sensu aut non curarent, aut obliviscerentur; hinc merito sensus veneris sextus aliquis intelligitur esse ab aliis distinctus, nec fortè in eo numero quiescendum. An infantium qui ut agnoscat sic esse dicant certos & distinctos sensus famis, sitis, titillationis axillarum, &c.; An præter eos qui conspiciuntur & omnibus accepti, alij quidam in cæteris animalibus esse nequeunt peculiare & ignoti? Scilicet an non potest in iis esse confortationis textureque partium diversitas, quæ sensorio nobis ignota; adeoque sensus incognitos continet; Annon præterea possunt esse qualitates quædam occultæ, quæ manifestæ forent, si sensus, earum impressionibus suscipiendis idoneos haberemus; Annon observare licet in plerisque brutis animalibus effectus eos, quorum causas ad cæcos instinctus & antipathias sympathiasque reducimus, qui sensibus nobis ignotis, accepti forsitan referri deberent; nec enim sensuum istos idcirco negare licet, quod illorum nobis organa minime sint conspicua; eas certè interdum nos habemus particulas, quæ sensuum organa forsitan esse queant, sed quæ talia esse minime suspicamus; si vel auditu vel olfactu deficeremur, anne possemus intelligere in animalibus aures narefque esse sensuum instrumenta, alioqueque esse in illis sensus à visu, gustu & tactu; isthæc occultæ, quæ ratione coniceremur, etiam veneris sensum, in nobis consensu manifestè existentem, plerique ignoraverint, eundemque cum tactu reputarint, licet longo tempore post tactum, in adultâ videlicet ætate, solummodo elucescat.

Ergo sensus veneris, à tactu sensus est diversus.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI

M. Remondus Vassel.
M. Gabriel Daquet.
M. Claudius Berger.

M. Claudius Biendisant.
M. Dominicus de Farcy.
M. Guillelmus Petit.

M. Claudius le Vasseur.
M. Iacobus Garvois.
M. Michaël Marès.

Proponcbat Lucæ MARCUS-ANTONIUS HELLOT, Parisinus, Scholarum Archidiaconus. A. R. S. H. 1672.